

Щодо останніх подій навколо КПІ: рішення Профкому

Профспілковий комітет працівників КПІ ім. Ігоря Сікорського заслухав та обговорив події навколо університету, пов'язані з поширеними в засобах масової інформації сюжетами про господарську діяльність в КПІ, а також про особисте життя ректора КПІ ім. Ігоря Сікорського, що були згодом ретрансльовані через численні інтернет- та друковані видання.

З огляду на непідтверджений та маніпулятивний характер поданої інформації, а також виривання з контексту коментарів окремих респондентів, Профком КПІ ім. Ігоря Сікорського має підстави вважати оприлюднену інформацію політично або в інший спосіб вмотивованою і спрямованою на дестабілізацію ситуації в колективі напередодні виборів ректора університету.

Разом з тим, колектив вважає законними та обґрунтованими

кроки керівництва університету щодо з'ясування правдивості оприлюдненої інформації задля збереження гідного імені та ділової репутації 120-річного КПІ ім. Ігоря Сікорського, зокрема:

1) звернення до Уповноваженої особи з питань запобігання корупції з поданням щодо проведення перевірки на предмет відповідності викладених відомостей про дії посадових осіб університету положенням антикорупційного законодавства і надання своїх висновків і пропозицій;

2) звернення до Державної аудиторської служби України з проханням провести перевірку інформації, оприлюдненої в програмі "ЦРУ", і надати відповідні висновки;

3) повну зміну складу Тендерного комітету університету і переведення відділу публічних закупівель з департаменту ад-

міністративно-господарської роботи до департаменту економіки та фінансів;

4) видання наказу № 4/158 від 19 жовтня 2018 року про притягнення до дисциплінарної відповідальності проректора з адміністративно-господарської роботи П.В.Ковальова;

5) звернення ректора М.З. Згуровського до НАЗК щодо перевірки його декларацій про доходи;

6) інформування Міністерства освіти і науки України про реакцію КПІ ім. Ігоря Сікорського на оприлюднену в телеэфірі "Телеканалу новин 24" інформацію щодо порушень, які нібито мали місце в господарській діяльності університету.

Ухвалено на засіданні Профспілкового комітету працівників КПІ ім. Ігоря Сікорського 26.10.2018 р.

Меморандум про співпрацю з Шеньчженським технічним університетом

Учасники зустрічі

18 жовтня КПІ ім. Ігоря Сікорського відвідала делегація Шеньчженського технічного університету (Китайська Народна Республіка) на чолі з його проректором Сунь Сяной.

До складу делегації також входили декан Інституту нових матеріалів і нових енергій Хань Пайган, декан Інституту творчості та мистецтва Лю Шенюань, начальник Центру управління лабораторіями та облад-

нанням Ян Цзин і викладач відділу міжнародного обміну та співробітництва Лі Ян.

Заснований у 1993 році Шеньчженський технічний університет розташований в місті, яке нині займає четверту позицію серед економічних центрів материкового Китаю (після Пекіна, Шанхая та Гуанчжоу) і входить до п'ятірки провідних фінансових центрів країни. За обся-

гами промислового виробництва Шеньчжень займає друге місце з-поміж китайських міст. Тут працюють штаб-квартири деяких найбільших китайських компаній світового рівня, які виробляють телекомунікаційне обладнання, засоби зв'язку та інше. Тож університет співпрацює з найсучаснішими

Закінчення на 3-й стор. ➔

СЬОГОДНІ В НОМЕРІ:

2 Проректор
М.Ю.Ільченко
про інноваційні
розробки

3 Міжнародна
конференція
з неруйнівного
контролю

Новий успіх
викладачів
ІЕЕ і ТЕФ

4-5 Молоді
викладачі-
дослідники
Д.О.Прогонов і
І.О.Пишнограєв

6-7 До 120-річчя
кафедри фізики

8 Презентація
болідів
"Формула
Студент КПІ"

Кубок посла
Франції з регбі

Інноваційні розробки Київської політехніки

Інтерв'ю з проректором з наукової роботи академіком НАН України М.Ю. Ільченком

Нещодавно в Україні пройшла Міжнародна спеціалізована виставка засобів захисту, озброєння, військової та спеціальної техніки, технологій і товарів подвійного використання "Зброя та безпека", на якій КПІ ім. Ігоря Сікорського успішно представив свої розробки (див. "КП" №30). У рамках виставки також відбулася конференція, на якій про здобутки нашого університету розповів проректор з наукової роботи академік НАН України Михайло Ільченко. Він охарактеризував Київську політехніку як унікальне науково-інноваційне об'єднання з великим потенціалом та можливостями. Редакція звернулася до М.Ю.Ільченка з проханням розповісти про інноваційні розробки для ОПК України.

– Михайле Юхимовичу, за якими напрямами працюють київські політехніки, що реалізують проекти оборонного/подвійного призначення?

– Їх кілька: космос і авіація, системи спецв'язку, кібербезпека і охоронні технології, захист техніки та особового складу, створення стрілецької зброї, модернізація обладнання, імпортозаміщення. Розробки ведуться на державне замовлення та замовлення приватних компаній.

– Очевидно, такі серйозні замовлення виконуються спільно з іншими підприємствами.

– Так, до складу інноваційно-виробничого об'єднання "Київська політехніка" входять високотехнологічні підприємства: ПАТ "Елміз", ВАТ "Меридіан" ім. С.П. Корольова, ДП "Завод "Арсенал", ПАТ "НВО Київський завод автоматики", ПАТ "Завод "Маяк", ДП "КД НДІ гідропріладів", ДП ВО "Київприлад".

Приміром, спільно з ПАТ "Завод "Маяк" було створено нові зразки стрілецької зброї. Разом з "КД НДІ гідропріладів" розроблено гідроакустичні станції для моніторингу підводних об'єктів. Засоби спецв'язку, що вже фактично готові до впровадження, створюються разом з ТОВ "Елміз". Програма імпортозаміщення та створення периметральної системи охорони кордонів, а також розробка системи очищення води в невеликих обсягах втілюється разом із Фондом ім. академіка В.С. Михалевича. Завдяки співпраці державного та приватного секторів створено композиційну броню для захисту людини і техніки. Бронезилети на її основі вдвічі легші і забезпечують шостий клас захисту. Є й інші напрацювання.

– Високоєфективні надійні розробки, про які йде мова, певно, мають відзначатися на рівні держави?

– Робота "Створення і застосування безпілотних авіаційних комплексів класу міні та впровадження інноваційних технологій їх виробництва", виконана авторським колективом КПІ ім. Ігоря Сікорського, Воєнно-наукового управління Генштабу ЗС України, ВАТ "Меридіан" ім. С.П. Корольова, ТОВ "Науково-виробниче підприємство "Атлон Авіа", цього року

здобула премію Кабінету Міністрів України за розроблення та впровадження інноваційних технологій.

– Чому присвячена ця розробка?

– Робота присвячена створенню і промислому виробництву вітчизняних перших безпілотних авіаційних комплексів класу міні, які за своїм призначенням і технічними характеристиками відповідають затвердженим Урядом України Середньостроковим пріоритетним напрямом інноваційної діяльності загальнодержавного рівня. При виконанні роботи задіяна нова модель синергетичної взаємодії фахівців від освіти, науки, бізнесу, високотехнологічного виробництва та споживачів інноваційної продукції.

– Команда розробників БпАК "Spectator" була сформована наказом ректора М.З.Згуровського в серпні 2014 року. Організаційно-наукове керівництво створення БпЛА було покладено на Вас, Михайле Юхимовичу. Чи складно було взаємодіяти з різними науково-виробничими колективами?

– За результатами стартапу безпілотного літака Романа Карнаушенка було створено міжвідомчу робочу групу, що здійснила проектування та виготовлення дослідного зразка. ВАТ "Меридіан" ім. С.П. Корольова довело розробку до промислового тиражування (із залученням спонсорських коштів Фонду науково-технічного розвитку ім. академіка В.С. Михалевича), за підтримки Воєнно-

наукового управління Генштабу ЗС України було проведено необхідні випробування. Складність полягала в необхідності забезпечити одночасне виконання значної кількості (понад 50) різних (іноді суперечливих) вимог щодо функціональних можливостей комплексів, їх експлуатаційних, льотно-технічних характеристик.

Було виконано необхідний обсяг наукових досліджень та дослідно-конструкторських робіт, розроблено сучасні інноваційні технології промислового виробництва комплексів, проведено низку оцінювальних, контрольних, визначальних відомчих випробувань згідно з існуючими процедурами. Позитивні результати стали підґрунтям для прийняття рішень щодо порядку закупівлі авіакомплексів "Spectator", які при державній реєстрації отримали назву МП-1, де М – від "Меридіан", а П – від "Політехніка".

– Тобто, ця продукція стала у пригоді і військовим, і цивільним?

– Від промислового випуску та реалізації понад 50 одиниць інноваційної продукції отримано понад 30 млн грн. Продукцію передано для використання у підрозділах ЗС України, Нацгвардії України, СБ України, Держприкордонслужби України та в цивільній сфері.

– Чи ведуться роботи із зарубіжними партнерами?

– У КПІ ім. Ігоря Сікорського виконуються 6 проектів (із 38, які виконуються в Україні) в рамках програми НАТО "Наука заради миру і безпеки". На РТФ спільно з Канадським університетом Макмастера з Гамільтона працюють над мікрохвильовим радаром для захисту персоналу. На ІФФ спільно з Німецьким інститутом Фраунгофера з керамічних технологій і систем (IKTS) досліджують інфрачервоні прозорі керамічні вікна для високошвидкісних літальних засобів. В ІТС спільно з Норвезьким університетом природничих наук і технологій виконують проект "Розробка системи розпізнавання мін та вибухових пристроїв на базі надширококутної хвильової технології". В ПСА спільно з Румунською АН (Яський філіал) та Інститутом математики та інформатики АН Молдови працюють над проектом "Моделювання і пом'якшення соціальних лих, викликаних катастрофами та тероризмом". На ФПМ спільно з науковцями США (US Army Research Laboratory) й Болгарії (Інститут оборони) виконують оперативний аналіз кіберзагроз для володіння ситуацією в умовах реального часу. На ПБФ спільно з науковцями Сербії, Нідерландів, Німеччини й Італії в рамках проекту "Виявлення вибухових слідів для Standex (EXTRAS)" будуть розробляти тривимірну оптичну систему дзеркально-лінзового лазерного сканера.

– Що б Ви хотіли сказати на завершення розмови?

– Не хотілося б про сумне, та нині реальним став ризик руйнації науково-інженерних шкіл КПІ і втрати можливості реалізації затребуваних державою експериментальних науково-технічних розробок через загрозливу динаміку втрати штатних працівників науки НДЧ університету. Упродовж 3-х останніх років через край недостатнє реальне бюджетне фінансування кількість штатних працівників НДЧ зменшилася з 477 до 257 осіб, а також з'явилися проблеми з ефективним задіянням наявного наукового потенціалу (в дослідженнях задіяні 470 із 2425 викладачів, 95 із 311 докторів наук, 219 із 1300 кандидатів наук).

М.Ю.Ільченко

Безпілотний літак "Spectator"

Як тут не згадати коментар міністра освіти і науки України Л.М.Гриневич за результатом розгляду річного звіту КПІ з науково-інноваційної діяльності: "Те, що ми почули, викликає лише захоплення. Водночас маємо справді драматичну недостатність з фінансуванням. Київська політехніка – це зараз центр розробок серед університетів на військову тематику. І у вас дуже тісна співпраця і з Оборонпромом, і з Радою національної безпеки і оборони. І будучи таким форпостом, ви потерпаєте від величезного недофінансування".

Спілкувалась Н. Вдовенко

Меморандум про співпрацю з Шеньчженським технічним університетом

Закінчення. Початок на 1-й стор.

інноваційними підприємствами і готує для них кадри. А ще, у 2017 році він став лідером серед китайських вишів за кількістю заявок, поданих на отримання міжнародних патентів.

З гостями зустрілися проректор з навчально-виховної роботи Петро Киричок, завідувач кафедри загальної фізики та фізики твердого тіла Віталій Котовський, заступник директора Видавничо-поліграфічного інституту КПІ ім. Ігоря Сікорського з навчально-виховної роботи зі сту-

дентами Оксана Лотоцька, доцент кафедри графіки Видавничо-поліграфічного інституту Юрій Пшеничний та інші. У зустрічі також узяли участь заступник голови Національної спілки художників України Микола Кишук та член Національної спілки художників України Сергій Ковгун.

Учасники зустрічі провели одне для одного презентації своїх університетів і обговорили питання налагодження співпраці та її можливі напрями.

Насамкінець було підписано меморандум про співпрацю, метою якого є сприяння обміну та

співробітництву в галузі науки та мистецтва, а також створення для студентів можливостей здобувати освіту не лише у своїй країні, але й за її межами. Форми і умови співпраці за окремими напрямами, згідно з цим документом, врегулюватимуться окремими угодами.

Від імені КПІ ім. Ігоря Сікорського документ підписав проректор Петро Киричок, від імені Шеньчженського технічного університету – проректор Сунь Сяной.

Дмитро Стефанович

Міжнародна конференція з неруйнівного контролю "NDT-UA 2018"

З 15 по 19 жовтня в м. Наленчув, Польща відбулася Друга науково-технічна конференція з міжнародною участю "Неруйнівний контроль у контексті асоційованого членства України в Європейському Союзі – NDT-UA 2018". Організаторами конференції виступили Українське товариство неруйнівного контролю та технічної діагностики (УТНКТД), Навчальний центр з неруйнівного контролю ПП "ДП-ТЕСТ" та кафедра приладів і систем неруйнівного контролю (ПСНК) КПІ ім. Ігоря Сікорського.

Учасники конференції мали змогу прослухати доповіді з актуальних нововведень законодавства та технічних регламентів, стандартизації, сертифікації та перспектив розвитку науки у сфері неруйнівного контролю. Від кафедри ПСНК у конференції з доповідями взяли участь завідувач кафедри професор А.Г.Протасов (доповідь "Problems of Training NDT Specialists in Ukraine"), доцент Р.М.Галаган (доповідь "Досвід роботи гуртка "Робототехніка та автоматизація" на кафедрі приладів і систем неруйнівного контролю"), О.В.Лашко (доповідь "Застосування сучасних методів пси-

холого-педагогічного супроводу в організації навчальних занять для майбутніх інженерів з приладів і систем контролю та діагностики") та Ю.Ю.Лисенко (доповідь "Using of Parametric Transducers in Pulsed Eddy Current Testing").

Представники кафедри ПСНК та фірм-організаторів.
Зліва направо: І.В.Павлій, А.Г.Протасов, О.В.Лашко, Ю.Ю.Лисенко, Р.М.Галаган, О.В.Павлій

У рамках конференції було проведено майстер-класи та семінари за участю провідних фахівців з таких питань:

– європейське технічне законодавство, сучасні уявлення про якість неруйнівного контролю та інструментарії її визначення (Алек-

сандр Скордєв, PhD., професор, експерт з технічного законодавства ЄС, NDT-аудитор, Болгарія);

– зміни в процесі сертифікації фахівців з магнітопорошкового, візуального та капілярного контролю згідно ISO 9712 (Світлана Щупак, провідний фахівець з сертифікації персоналу та стандартизації у сфері неруйнівного контролю УТНКТД, Україна).

Окрім того, відбулося засідання технічного комітету "Неруйнівний контроль і технічна діагностика" ТК-78 Держспоживстандарту України (представники каф. ПСНК є офіційними членами комітету з січня 2018 р.).

Також на конференції було продемонстровано прототипи нових комп'ютерно-інтегрованих дефектоскопів: ультразвукового (ТОВ НВФ "Ультракон") та вихрострумового (ФМІ ім. Г.В. Карпенка у співпраці з Німеччиною). Реалізація функціональних можливостей у нових приладах викликала жваве обговорення науковців та провідних фахівців.

Конференція "Неруйнівний контроль у контексті асоційованого членства України в Європейському Союзі – NDT-UA 2018" дала змогу учасникам обговорити важливі питання розвитку галузі неруйнівного контролю, підготовки для неї фахівців та визначити можливі напрями подальшої співпраці.

Ю.Ю. Лисенко

Новий успіх викладачів ІЕЕ і ТЕФ

15 вересня 2018 року в Міжнародному центрі науково-дослідницьких проєктів відповідно до проєкту "Наука і освіта on-line" відбулось підбиття підсумків III Міжнародного професійного конкурсу викладачів вищих навчальних закладів "Формування компетенцій в професійній освіті". У міжнародному конкурсі взяли участь представники професорсько-викладацького складу 217 провідних закладів вищої освіти з країн Європи (включаючи ЄС) і Азії. Кількість учасників зросла майже в 1,5 разу порівняно з попереднім II Міжнародним професійним конкурсом викладачів вищих навчальних закладів 2017 року. Конкурсні роботи розглядалися за традиційними 18 напрямами, які містили питання технічних і фізико-математичних наук, педагогіки і психології вищої освіти та ін. Учасниками були провідні професори (Professor – 21,5% від складу учасників), доценти (Associate Professor – 60,4%) та викладачі (Assistant – 18,1%). Структура конкурсу за номінаціями відповідала професійно спеціалізованим компетенціям – 24,1% від кількості робіт,

професійним компетенціям – 41,9%, загальнопрофесійним – 21,8% і загальнокультурним компетенціям – 12,3%.

На конкурс були представлені підручники, монографії, навчальні посібники, збірники задач, практикуми, Web-сайти, електронні засоби навчання та ін.

Приємно повідомити, що в номінації "Технічні науки. Професійні компетенції" цього престижного міжнародного конкурсу другий рік поспіль переможцями стали викладачі КПІ ім. Ігоря Сікорського. Підручник "Охорона праці в галузі телекомунікацій", який має гриф Міністерства освіти і науки України, лист № 1/11-8977 від 27.09.2010 р., був відзначений дипломом за I місце. Авторами підручника є доцент кафедри охорони праці, промислової і цивільної безпеки, к.т.н. Сергій Андрійович Гавриш і доцент кафедри теоретичної і про-

мислової теплотехніки к.т.н. Андрій Сергійович Гавриш. Минулого року переможцем у такій самій номінації II Міжнародного професійного конкурсу викладачів вищих навчальних закладів "Формування компетенцій в професійній освіті" було визнано інший підручник цих авторів – "Охорона праці в теплоенергетиці", який має гриф Вченої ради НТУУ "КПІ", протокол №5 від 8 червня 2015 року (див. "КПІ" №8 від 15 березня 2018 р.). Також приємно відзначити, що саме україномовні підручники завойовують відзнаки на міжнародному рівні. Творчі досягнення Сергія Андрійовича Гавриша, який не до-

жив до світлої миті подвійного міжнародного успіху (див. "КПІ" №16 від 12 травня 2016 р.), продовжують приносити користь студентам, викладачам, науковцям, фахівцям і просто людям не тільки в Україні, а й далеко за її межами.

Інф. ТЕФ

МОЛОДИЙ ВИКЛАДАЧ-ДОСЛІДНИК

Убезпечить від несанкціонованого доступу

Серед переможців університетського конкурсу "Молодий викладач-дослідник 2017" названо і доцента кафедри фізико-технічних засобів захисту інформації Дмитра Олександровича Прогонова. Ще зі шкільних років він мріяв здобути вищу освіту в одному з кращих технічних вишів України. Тож після закінчення Політехнічного ліцею КПІ в 2007 році вступив до Фізико-технічного інституту Київської політехніки.

Під час навчання на бакалавраті проявив себе старанним та різнобічно підготовленим студентом. У 2010–2012 рр. Д. Прогонов є стипендіатом низки академічних (Президента України і ректора КПІ) та комерційних (банку "Надра" і депутата Верховної Ради Дмитра Андрієвського) стипендій. У 2012 р. проходив стажування на підприємстві JDS Uniphase Corporation (м. Енінген, Німеччина), що спеціалізується на розробці та виготовленні контрольно-вимірального обладнання для волоконно-оптичних систем зв'язку.

У 2011 р. Д. Прогонов отримує диплом бакалавра з відзнакою та вступає до магістратури ФТІ. Протягом навчання в магістратурі цікавиться методами протидії витоку конфіденційних даних уста-

нов та підприємств, а саме методами виявлення повідомлень, несанкціоновано вбудованих до мультимедійних даних. За результатами блискучого захисту магістерської дисертації отримує рекомендації щодо продовження навчання в аспірантурі КПІ ім. Ігоря Сікорського.

Під час навчання в аспірантурі Дмитро Олександрович працює над вирішенням задачі виявлення повідомлень у цифрові зображення з використанням як поширених, так і спеціальних методів обробки. Під керівництвом к.т.н., доцента кафедри фізико-технічних засобів захисту інформації С.М. Куца молодий науковець розробив комплекс методів для високоточного виявлення повідомлень, вбудованих до цифрових зображень. Це дозволило вчасно подати та в 2016 р. успішно захистити кандидатську дисертацію.

З 2013 року Д. Прогонов працює на кафедрі фізико-технічних

засобів захисту інформації на посадах асистента (2013–2016 рр.), старшого викладача (2016–2017 рр.) та доцента (з 2017 року). З 2014 р. є членом міжнародної наукової спільноти ІТНЕА (Софія, Болгарія). У 2017 р. призначений на посаду координатора спільних проектів з інформаційної безпеки між Інститутом математики та інформатики Болгарської академії наук (м. Софія, Болгарія) та КПІ ім. Ігоря Сікорського.

Під керівництвом Д. Прогонова було підготовлено та захищено 16 бакалаврських робіт та 6 магістерських дисертацій. Про їх високий науковий рівень свідчить продовження досліджень двома магістрантами в провідних наукових установах Німеччини та Франції. Результати дипломних робіт бакалаврів та магістрів доповідалися на всеукраїнських та міжнародних науково-технічних конференціях, де здобули схвальні відгуки та отримали низку нагород.

Науковець є співавтором монографії в галузі стеганографії мультимедійних даних, автором циклу статей, присвячених розробці універсальних методів виявлення прихованих повідомлень за умови обмеженості апріорних даних щодо способу їх приховання до файла-контейнера. Отримані результати були представлені на фахових всеукраїнських та закордонних науково-технічних конференціях, зокрема в Німеччині, Болгарії. За результатами досліджень 2015–2018 рр. було опубліковано 7 статей у провідних фахових виданнях України та рецензованих міжнародних виданнях, що індексуються в наукометричних системах Scopus, Web of Science, DOAJ, Index Copernicus та інших.

У майбутньому Д. Прогонов планує продовжити дослідження в галузі стегааналізу мультимедійних даних. Особливу увагу науковець приділяє вирішенню проблеми створення високоточних методів виявлення прихованих повідомлень, здатних працювати в умовах обмеженості або навіть відсутності апріорних даних щодо використаного стеганографічного алгоритму. Тож побажаємо молодому дослідникові подальших вдалих напрацювань.

Инф. ФТІ

Дмитро Прогонов

Діяльність департаменту безпеки: підсумки і перспективи

11 жовтня відбулися чергові збори трудового колективу департаменту безпеки КПІ ім. Ігоря Сікорського, на яких зі звітом про його роботу виступив керівник підрозділу Вадим Кондратюк.

У своєму виступі він звернув увагу на досягнення департаменту у сфері безпеки університету та наголосив на необхідності забезпечення належної якості охорони університету, недопущення проникнення сторонніх осіб, збереження майна, дотримання пропускового режиму, забезпечення охорони об'єктів, що перебувають під охоронною сигналізацією, та оперативного реагування на всі виклики і повідомлення, які надходять до департаменту безпеки.

Крім цього, було обговорено нові напрями підвищення рівня безпеки на території університету, які базуються на впровадженні сучасних технічних засобів охорони.

Вадим Кондратюк наголосив, що важливу роль в охороні громадського порядку відіграють студенти. Частина з них є членами громадського формування з охорони громадського порядку – вони забезпечують спокій студентської спільноти. Інші – це студенти, які виявляли пильність і неодноразово викликали співробітників департаменту безпеки на місце скоєння правопорушень на університетській території. Їх активна позиція дисциплінує здобувачів вищої освіти, зменшує рівень порушень правопорядку.

Зупинився керівник і на актуальних завданнях департаменту. Головним із них є впровадження нової комплексної інтегрованої системи

Учасники зборів

безпеки університету. Найважливішими її елементами є контрольно-пропускні пристрої, засоби зв'язку та відеонагляду.

Учасники зборів визначили основні завдання діяльності департаменту безпеки на найближчі 5 років.

Керівник департаменту також висловив вдячність представникам 1-го територіального відділу Солом'янського управління поліції за регулярне відпрацювання і проведення

профілактичних заходів щодо попередження скоєння правопорушень на території університету.

Участь у зібранні взяв проректор з навчально-виховної роботи Петро Киричок. Він подякував співробітникам департаменту безпеки за їхню роботу, побажав швидко освоїти нову комплексну інтегровану систему безпеки та вручив подяки найкращим черговим.

Инф. департаменту безпеки

МОЛОДИЙ ВИКЛАДАЧ-ДОСЛІДНИК

Моделює складні соціально-економічні системи

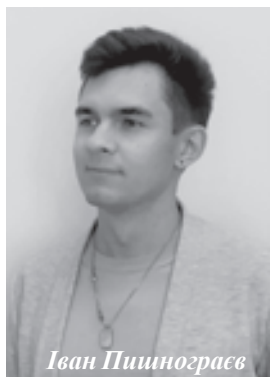
Старший викладач кафедри математичного моделювання економічних систем ФММ к.ф.-м.н. Іван Олександрович Пишнограєв – один з переможців університетського конкурсу "Молодий викладач-дослідник 2017".

Київська політехніка дійсно стала його alma mater. У 2012 р. він закінчив КПІ ім. Ігоря Сікорського за спеціальністю "Прикладна математика" та отримав диплом з відзнакою. Того ж року вступив до аспірантури університету та почав працювати за сумісництвом на кафедрі математичного моделювання економічних систем. Дисертацію на тему "Оптимальне керування та мінімаксне оцінювання для параболо-гіперболічних рівнянь з точковими нелокальними крайовими умовами" під керівництвом д.ф.-м.н., проф. В.О.Капустяна захистив у жовтні 2016 р.

Тепер молодий дослідник проводить наукову та педагогічну діяльність. Він читає курси: "Вища ма-

тематика для економістів", "Чисельні методи в економіко-математичному моделюванні", "Оброблення та аналіз надвеликих масивів даних". Є відповідальним за науковий напрям роботи кафедри. На даний час розробляє курс з аналізу даних та машинного навчання.

Ще будучи студентом, І.Пишнограєв працював за сумісництвом техніком, а пізніше інженером у Світовому центрі даних з геоінформатики та сталого розвитку. Нині виконує обов'язки заступника директора центру. Своім професійним становленням завдячує науковому керівнику проф. В.О.Капустяну, директору центру К.В.Єфремову та науковому керівнику центру академіку НАН України М.З.Згуровському.

Іван Пишнограєв

З 2009 р. І.Пишнограєв працює в рамках держбюджетних тем та міжнародних проектів у сфері моделювання поведінки складних соціально-економічних систем. У цьому році було успішно завершено проект УНТЦ №6166 "Development of information technologies for modeling, quantitative evaluation and forecasting the impact of the threats of conflicts and weapons proliferation on sustainable development of the society in regional and global contexts" з дослідження глобальних конфліктів та їх впливу на світовий розвиток, що фінансувався Європейським Союзом. У 2015–2016 рр. під керівництвом академіка М.З.Згуровського було проведено моделювання та дослідження майбутніх сценаріїв розвитку економіки України, в 2014 р. – моделювання та оцінювання для

країн світу розвитку суспільства, заснованого на знаннях, тощо. В усіх цих проектах І.Пишнограєв брав активну участь, був співавтором публікацій. Нині він працює над вдосконаленням методики сценарного моделювання та прогнозування, аналізом взаємозв'язків політичних та економічних процесів всередині країни.

Серед іншого Іван Олександрович бере активну участь у міжнародних спілках та заходах. Він є співголовою WDS Early Career Researchers and Scientists Network, проходив тренінги та семінари в Італії й Китаї.

Старший викладач І.Пишнограєв є автором більш ніж 50 наукових та навчально-методичних праць, з них 11 статей у фахових виданнях (шість входять до наукометричних баз Scopus та Web of Science), є співавтором 7 колективних монографій. Бере активну участь у роботі науково-технічних конференцій та семінарів і залучає до цього студентів.

Инф. ФММ

Конференція, присвячена сучасним світовим конфліктам

25 жовтня в стінах КПІ ім. Ігоря Сікорського відбулася Міжнародна науково-практична конференція "Світові конфлікти у XXI сторіччі: філософська рефлексія соціальних, економічних, екологічних, політичних та релігійних аспектів".

Пленарне засідання відкрив декан ФСП к. філос. н. А.А.Мельниченко. Його вступне слово містило не лише традиційне привітання й побажання плідної роботи та конструктивного діалогу, але й окреслювало комплекс складних питань, що містить багатовимірну проблему світових конфліктів у XXI сторіччі. Анатолій Анатолійович звернув увагу на роль саме філософської рефлексії в розумінні витоків цього явища та зазначив особливу затребуваність тих знань, якими сьогодні має володіти людина – "...не викривлене уявлення про характер та закономірності розвитку суспільних відносин у межах конкретної суспільно-економічної формації". Декан також підкреслив, що в КПІ ім. Ігоря Сікорського вперше в нашій державі у 2017 році була започаткована підготовка фахівців з врегулювання конфліктів та медіації, які можуть допомогти окремим соціальним групам – учасникам конфлікту.

Виступ завідувача кафедри філософії Б.В.Новікова було присвячено феномену війни в оптиці XXI сторіччя. Спираючись на логіку історичного процесу як стародавнього світу, так і відносно недавніх подій, наукові факти та статистичні дані, філософ роз-

крив ту реальність, впритул обличчям до якої людство існує сьогодні: "або – або". Тільки невігластво допомагає його носіям не мати страху. Але якою ціною? На терези безвідповідальності покладене життя в усіх його формах та проявах.

Попри багатомірність проблематики світових конфліктів і про-

наук М.О.Колотило), релігійних (канд. філос. наук С.С.Ставроян). Філософське бачення концепту "вічного миру" у своїх виступах представили доц. В.Г.Семенов та викл. Н.В.Денисенко. Осмисленню проблеми сучасних форм рабства, що продовжує лишатися одним з найбільш конфліктогенних чинників у суспільстві, була

Криворізького педагогічного університету доповіді на такі актуальні теми, як домашнє насильство в Україні та шляхи його подолання, реабілітація військовослужбовців по завершенню військових дій, роль соціальної роботи у вирішенні проблем тимчасових переселенців та ін. Відбувся обмін думками, який, на думку учасників медіа-платформи, був важливим та корисним, і мав як теоретичну, так і прикладну спрямованість подальшої взаємодії.

Останнім етапом конференції стала секційна робота – доповідями, основні ідеї яких були сформульовані в тезах, що увійшли до збірника матеріалів конференції. Після виступів проходило активне обговорення доповідей.

По завершенню конференції всі учасники дійшли спільного висновку: отримані в процесі колективної рефлексії відповіді актуалізують нові, не менш вагомні питання, що потребують окремого осмислення в рамках наступних заходів. Суспільний запит на проведення публічних зустрічей стосовно найбільш гострих та актуальних проблем сьогодення є великим, а відтак, наукові дискусії триватимуть!

І.К.Покуліта,
доцент каф. філософії ФСП
М.О.Колотило,
викладач каф. філософії ФСП

Виступає Мар'яна Колотило

низливе для кожного з нас звучання цієї теми, всі виступи мали не алармістський характер, а містили глибокий дослідницький підхід, історико-філософську аргументацію, відображали напрями сучасних наукових розвідок. Виступи учасників пленарного засідання стосувалися низки актуальних вимірів філософського осмислення феноменів війни та миру: когнітивних (проф. О.М.Рубанець), онтологічних (асп. С.В.Алушкін), технологічних (доц. І.А.Муратова), антропологічних (канд. філос.

присвячена доповідь студентки ФСП Ольги Петрової.

По завершенню пленарної частини конференції професійною роботою представників відділу технічних засобів навчання КПІ ім. Ігоря Сікорського було налагоджено скайп-зв'язок з учасниками з інших міст. Проблематика діалогу продовжувала одну із стратегічних ліній у питанні налагодження й вирішення конфліктів – сфері соціальної роботи. Студенти ФСП – майбутні соціальні працівники – заслухали і обговорили разом зі своїми колегами з

ДО 120-РІЧЧЯ КПІ

Сторінки історії кафедри фізики Київської політехніки

Кафедра фізики Київського політехнічного інституту була створена одночасно з інститутом – у 1898 р. Її організатором і першим керівником був професор Київського університету Георгій Георгійович Де-Метц (1861–1947).

Г.Г. Де-Метц закінчив у 1885 р. математичне відділення фізико-математичного факультету Новоросійського університету (м. Одеса) і був залишений при університеті для підготовки до професорського звання. Восени 1885 р. був відряджений на два роки до Страсбурзького університету, де проводив дослідження під керівництвом видатного німецького фізика – вченого і педагога – професора Августа Кундта. У 1887 р. Георгій Георгійович повернувся до Одеси і почав працювати у фізичній лабораторії професора Ф.М.Шведова. Досліджував механічні властивості різних розчинів. У 1889 р. захистив магістерську дисертацію, а у 1891 р. – докторську. У тому ж 1891 р. був обраний екстраординарним професором фізики Київського університету, а в 1896 р. – ординарним професором.

Г.Г. Де-Метц стояв біля самих витоків Київської політехніки – 25 листопада 1896 р. був учасником приватної наради підприємців, інженерів, професорів Київського університету, яка розробила пропозиції щодо майбутнього вищого політехнічного навчального закладу в Києві. Потім був членом комітету зі створення КПІ і будівельної комісії. Саме за вимогами, які сформулював Г.Г. Де-Метц, проектувались і споруджувались приміщення для фізичної лабораторії (11 кімнат навколо Великої фізичної аудиторії). Де-Метц також замовив для лабораторії найкраще обладнання, більшу частину – за кордоном.

Г.Г. Де-Метц

У 1899–1910 рр. на кафедрі працював лаборантом, викладачем фізики О.М.Динник, згодом професор (1911), академік Всеукраїнської академії наук (ВУАН) (1929), академік АН СРСР (1946).

Де-Метц завідував кафедрою фізики КПІ до осені 1919 р. У 1919 р. був обраний ректором КПІ і відряджений у Рос-

тов-на-Дону, який у той час був під владою Денкіна. Через війну Де-Метц зміг повернутися до Києва лише у березні 1921 р., але його заява про вступ на службу в КПІ не була задоволена.

У 1901–1904 рр. лабораторні заняття зі студентами проводив Леон Йосипович Кордиш (1878–1932 рр.). У 1904 р. він був відряджений до Берлінського університету, працював в Інституті теоретичної фізики у проф. М.Планка і у фізичній лабораторії у проф. Е.Варбурга. У 1921 р. його обрали професором кафедри теоретичної електротехніки КПІ і професором теоретичної фізики Київського інституту народної освіти (так тоді називався Київський національний університет ім. Тараса Шевченка). У 1926 р. Л.Й.Кордиш став членом-кореспондентом ВУАН і членом Краківської АН. Багато років він був майже єдиним фізиком-теоретиком в Україні.

О.Г. Гольдман

У 1901–1904 рр. лабораторні заняття зі студентами проводив Леон Йосипович Кордиш (1878–1932 рр.). У 1904 р. він був відряджений до Берлінського університету, працював в Інституті теоретичної фізики у проф. М.Планка і у фізичній лабораторії у проф. Е.Варбурга. У 1921 р. його обрали професором кафедри теоретичної електротехніки КПІ і професором теоретичної фізики Київського інституту народної освіти (так тоді називався Київський національний університет ім. Тараса Шевченка). У 1926 р. Л.Й.Кордиш став членом-кореспондентом ВУАН і членом Краківської АН. Багато років він був майже єдиним фізиком-теоретиком в Україні.

У 1922 році кафедру очолив Олександр Генріхович Гольдман (1884–1971). У 1901–1905 рр. він навчався на фізико-математичному факультеті Київського університету, у 1905–1906 рр. у Лейпцизькому університеті, де захистив дисертацію "Фотоелектричні дослідження комірок з розчинами фарб" і отримав ступінь доктора філософії. При кафедрі фізики КПІ О.Г.Гольдман у 1922 р. заснував Фізичну дослідницьку лабораторію.

У 1923 р. новим членом кафедри став В.П.Линник, також з аспірантів О.Г.Гольдмана. Згодом він показав себе як видатний вчений у галузі прикладної, фізичної та астрономічної оптики і став дійсним членом АН СРСР. Він був двічі лауреатом Державної премії СРСР. У КПІ В.П.Линник разом з В.Є.Лашкарьовим виконував роботу з оптики рентгенівських променів.

В.П. Линник

У 1929 р. О.Г.Гольдмана обрали академіком ВУАН. Він також став першим директором Науково-дослідного інституту фізики, створеного на базі вищезазначеної лабораторії. В інституті проводились інтенсивні дослідження напівпровідників. У цей інститут перейшли аспіранти О.Г.Гольдмана В.Є.Лашкарьов, С.Д.Герцрікен та Н.Д.Маргуліс. Пізніше В.Є.Лашкарьов очолив Інститут напівпровідників АН УРСР, був обраний в академіки АН УРСР; Н.Д.Маргуліс був обраний членом-кореспондентом АН УРСР.

У 1930–1938 рр. О.Г.Гольдман був також членом Президії ВУАН і секретарем Відділення природничих і математичних наук ВУАН. У січні 1938 р. його заарештували як ворога народу і засудили до п'ятирічного заслання, яке він відбував у Казахстані. 20 липня 1956 р. був реабілітований, але до Києва повернувся лише наприкінці 1959 року. Був затверджений керівником новоствореної лабораторії електролюмінесценції Інституту фізики АН УРСР.

Із серпня 1941 р., під час перебування КПІ в евакуації в Ташкенті, кафедрі фізики очолював доцент С.П.Литвиненко, який до війни мав спільні наукові праці з відомими фізиками – майбутніми академіками АН СРСР К.Д.Синельниковим, І.В.Курчатовим та А.К.Вальтером. Після повернення інституту з Ташкента кафедрою керував професор І.Д.Файнерман (до 1948 р.). Він був ініціатором створення в КПІ інженерно-фізичного факультету з відділенням фізики металів, фізики діелектриків і напівпровідників та технічної електроніки. Від 1948 р. виконувачами обов'язків завідувача кафедри або завідувачем були М.П.Філіпович, П.К.Кобушкін, А.С. Левашов. У ті роки з кафедри до Інституту фізики АН УРСР перейшов В.С.Машкевич, який через 30 років повернувся видатним фізиком, доктором наук.

У 1956–1973 рр. кафедру очолював проф. М.П.Калабухов (1902–1989), який у 1940–1956 рр. був завідувачем кафедри фізики в Тбіліському університеті. М.П.Калабухов – учень видатного фізика, доктора фіз.-мат. наук П.С.Тартаковського, професора Сибірського фізико-технічного інституту, який у 30-ті роки був аспірантом кафедри фізики КПІ. Завдяки енергійним заходам М.П.Калабухова в КПІ у 1957 р. було відкрито проблемну лабораторію напівпровідників, де створювалися та досліджувалися світлодіоди на основі кубічного карбиду кремнію. Очолював лабораторію Ю.М.Алтайський. При лабораторії функціонувала кріогенна станція, у створенні якої велика заслуга належить М.П.Калабухову та інженеру М.А.Свертоці. Тут отримували зріджений гелій, який використовувався для експериментів при низьких температурах до 4,2 К. За керівництва М.П.Калабухова вперше від заснування кафедри було виконано та захищено низку кандидатських дисертацій (В.Г.Сидякін, П.О.Юрачківський, П.К.Горбенко, В.П.Бригінець, А.О.Ковтун, Ю.Б.Срмлович). Викладач кафедри Ю.А.Сікорський, рідний племінник І.І.Сікорського, захистив під керівництвом М.П. Калабухова кандидатську дисертацію ще в роки евакуації у Тбілісі.

М.П. Калабухов

У 1956–1973 рр. кафедру очолював проф. М.П.Калабухов (1902–1989), який у 1940–1956 рр. був завідувачем кафедри фізики в Тбіліському університеті. М.П.Калабухов – учень видатного фізика, доктора фіз.-мат. наук П.С.Тартаковського, професора Сибірського фізико-технічного інституту, який у 30-ті роки був аспірантом кафедри фізики КПІ. Завдяки енергійним заходам М.П.Калабухова в КПІ у 1957 р. було відкрито проблемну лабораторію напівпровідників, де створювалися та досліджувалися світлодіоди на основі кубічного карбиду кремнію. Очолював лабораторію Ю.М.Алтайський. При лабораторії функціонувала кріогенна станція, у створенні якої велика заслуга належить М.П.Калабухову та інженеру М.А.Свертоці. Тут отримували зріджений гелій, який використовувався для експериментів при низьких температурах до 4,2 К. За керівництва М.П.Калабухова вперше від заснування кафедри було виконано та захищено низку кандидатських дисертацій (В.Г.Сидякін, П.О.Юрачківський, П.К.Горбенко, В.П.Бригінець, А.О.Ковтун, Ю.Б.Срмлович). Викладач кафедри Ю.А.Сікорський, рідний племінник І.І.Сікорського, захистив під керівництвом М.П. Калабухова кандидатську дисертацію ще в роки евакуації у Тбілісі.

У 1956–1973 рр. кафедру очолював проф. М.П.Калабухов (1902–1989), який у 1940–1956 рр. був завідувачем кафедри фізики в Тбіліському університеті. М.П.Калабухов – учень видатного фізика, доктора фіз.-мат. наук П.С.Тартаковського, професора Сибірського фізико-технічного інституту, який у 30-ті роки був аспірантом кафедри фізики КПІ. Завдяки енергійним заходам М.П.Калабухова в КПІ у 1957 р. було відкрито проблемну лабораторію напівпровідників, де створювалися та досліджувалися світлодіоди на основі кубічного карбиду кремнію. Очолював лабораторію Ю.М.Алтайський. При лабораторії функціонувала кріогенна станція, у створенні якої велика заслуга належить М.П.Калабухову та інженеру М.А.Свертоці. Тут отримували зріджений гелій, який використовувався для експериментів при низьких температурах до 4,2 К. За керівництва М.П.Калабухова вперше від заснування кафедри було виконано та захищено низку кандидатських дисертацій (В.Г.Сидякін, П.О.Юрачківський, П.К.Горбенко, В.П.Бригінець, А.О.Ковтун, Ю.Б.Срмлович). Викладач кафедри Ю.А.Сікорський, рідний племінник І.І.Сікорського, захистив під керівництвом М.П. Калабухова кандидатську дисертацію ще в роки евакуації у Тбілісі.

У 1956–1973 рр. кафедру очолював проф. М.П.Калабухов (1902–1989), який у 1940–1956 рр. був завідувачем кафедри фізики в Тбіліському університеті. М.П.Калабухов – учень видатного фізика, доктора фіз.-мат. наук П.С.Тартаковського, професора Сибірського фізико-технічного інституту, який у 30-ті роки був аспірантом кафедри фізики КПІ. Завдяки енергійним заходам М.П.Калабухова в КПІ у 1957 р. було відкрито проблемну лабораторію напівпровідників, де створювалися та досліджувалися світлодіоди на основі кубічного карбиду кремнію. Очолював лабораторію Ю.М.Алтайський. При лабораторії функціонувала кріогенна станція, у створенні якої велика заслуга належить М.П.Калабухову та інженеру М.А.Свертоці. Тут отримували зріджений гелій, який використовувався для експериментів при низьких температурах до 4,2 К. За керівництва М.П.Калабухова вперше від заснування кафедри було виконано та захищено низку кандидатських дисертацій (В.Г.Сидякін, П.О.Юрачківський, П.К.Горбенко, В.П.Бригінець, А.О.Ковтун, Ю.Б.Срмлович). Викладач кафедри Ю.А.Сікорський, рідний племінник І.І.Сікорського, захистив під керівництвом М.П. Калабухова кандидатську дисертацію ще в роки евакуації у Тбілісі.

У 1956–1973 рр. кафедру очолював проф. М.П.Калабухов (1902–1989), який у 1940–1956 рр. був завідувачем кафедри фізики в Тбіліському університеті. М.П.Калабухов – учень видатного фізика, доктора фіз.-мат. наук П.С.Тартаковського, професора Сибірського фізико-технічного інституту, який у 30-ті роки був аспірантом кафедри фізики КПІ. Завдяки енергійним заходам М.П.Калабухова в КПІ у 1957 р. було відкрито проблемну лабораторію напівпровідників, де створювалися та досліджувалися світлодіоди на основі кубічного карбиду кремнію. Очолював лабораторію Ю.М.Алтайський. При лабораторії функціонувала кріогенна станція, у створенні якої велика заслуга належить М.П.Калабухову та інженеру М.А.Свертоці. Тут отримували зріджений гелій, який використовувався для експериментів при низьких температурах до 4,2 К. За керівництва М.П.Калабухова вперше від заснування кафедри було виконано та захищено низку кандидатських дисертацій (В.Г.Сидякін, П.О.Юрачківський, П.К.Горбенко, В.П.Бригінець, А.О.Ковтун, Ю.Б.Срмлович). Викладач кафедри Ю.А.Сікорський, рідний племінник І.І.Сікорського, захистив під керівництвом М.П. Калабухова кандидатську дисертацію ще в роки евакуації у Тбілісі.

У 1956–1973 рр. кафедру очолював проф. М.П.Калабухов (1902–1989), який у 1940–1956 рр. був завідувачем кафедри фізики в Тбіліському університеті. М.П.Калабухов – учень видатного фізика, доктора фіз.-мат. наук П.С.Тартаковського, професора Сибірського фізико-технічного інституту, який у 30-ті роки був аспірантом кафедри фізики КПІ. Завдяки енергійним заходам М.П.Калабухова в КПІ у 1957 р. було відкрито проблемну лабораторію напівпровідників, де створювалися та досліджувалися світлодіоди на основі кубічного карбиду кремнію. Очолював лабораторію Ю.М.Алтайський. При лабораторії функціонувала кріогенна станція, у створенні якої велика заслуга належить М.П.Калабухову та інженеру М.А.Свертоці. Тут отримували зріджений гелій, який використовувався для експериментів при низьких температурах до 4,2 К. За керівництва М.П.Калабухова вперше від заснування кафедри було виконано та захищено низку кандидатських дисертацій (В.Г.Сидякін, П.О.Юрачківський, П.К.Горбенко, В.П.Бригінець, А.О.Ковтун, Ю.Б.Срмлович). Викладач кафедри Ю.А.Сікорський, рідний племінник І.І.Сікорського, захистив під керівництвом М.П. Калабухова кандидатську дисертацію ще в роки евакуації у Тбілісі.

У 1956–1973 рр. кафедру очолював проф. М.П.Калабухов (1902–1989), який у 1940–1956 рр. був завідувачем кафедри фізики в Тбіліському університеті. М.П.Калабухов – учень видатного фізика, доктора фіз.-мат. наук П.С.Тартаковського, професора Сибірського фізико-технічного інституту, який у 30-ті роки був аспірантом кафедри фізики КПІ. Завдяки енергійним заходам М.П.Калабухова в КПІ у 1957 р. було відкрито проблемну лабораторію напівпровідників, де створювалися та досліджувалися світлодіоди на основі кубічного карбиду кремнію. Очолював лабораторію Ю.М.Алтайський. При лабораторії функціонувала кріогенна станція, у створенні якої велика заслуга належить М.П.Калабухову та інженеру М.А.Свертоці. Тут отримували зріджений гелій, який використовувався для експериментів при низьких температурах до 4,2 К. За керівництва М.П.Калабухова вперше від заснування кафедри було виконано та захищено низку кандидатських дисертацій (В.Г.Сидякін, П.О.Юрачківський, П.К.Горбенко, В.П.Бригінець, А.О.Ковтун, Ю.Б.Срмлович). Викладач кафедри Ю.А.Сікорський, рідний племінник І.І.Сікорського, захистив під керівництвом М.П. Калабухова кандидатську дисертацію ще в роки евакуації у Тбілісі.

У 1956–1973 рр. кафедру очолював проф. М.П.Калабухов (1902–1989), який у 1940–1956 рр. був завідувачем кафедри фізики в Тбіліському університеті. М.П.Калабухов – учень видатного фізика, доктора фіз.-мат. наук П.С.Тартаковського, професора Сибірського фізико-технічного інституту, який у 30-ті роки був аспірантом кафедри фізики КПІ. Завдяки енергійним заходам М.П.Калабухова в КПІ у 1957 р. було відкрито проблемну лабораторію напівпровідників, де створювалися та досліджувалися світлодіоди на основі кубічного карбиду кремнію. Очолював лабораторію Ю.М.Алтайський. При лабораторії функціонувала кріогенна станція, у створенні якої велика заслуга належить М.П.Калабухову та інженеру М.А.Свертоці. Тут отримували зріджений гелій, який використовувався для експериментів при низьких температурах до 4,2 К. За керівництва М.П.Калабухова вперше від заснування кафедри було виконано та захищено низку кандидатських дисертацій (В.Г.Сидякін, П.О.Юрачківський, П.К.Горбенко, В.П.Бригінець, А.О.Ковтун, Ю.Б.Срмлович). Викладач кафедри Ю.А.Сікорський, рідний племінник І.І.Сікорського, захистив під керівництвом М.П. Калабухова кандидатську дисертацію ще в роки евакуації у Тбілісі.

Лабораторія точних вимірювань. 1902 р.

У 1973 році кафедру загальної фізики очолив професор М.В.Білоус (1930–2008), випускник КПІ, фахівець у галузі фізики металів.

У 1982 році кафедру розділили на три кафедри: загальної та експериментальної фізики, загальної та теоретичної фізики та загальної фізики і фізики твердого тіла. У 1996 р. усі вони увійшли до складу новоствореного фізико-математичного факультету КПІ, першим деканом якого був академік НАН України В.Г.Бар'яхтар. З 2007 р. факультет очолює професор В.В.Ванін.

Першим завідувачем кафедри загальної та теоретичної фізики став професор В.Д.Троцько – знаний спеціаліст у галузі фізичної оптики магнітних матеріалів. На цій кафедрі в 1973–1987 рр. на посаді професора працював М.П.Калабухов. У 1998 р. кафедру очолив академік НАН України В.М.Локтєв, завідувач відділу нелінійної фізики конденсованих систем Інституту теоретичної фізики ім. М.М.Боголюбова НАН України, відомий у світі теоретик у галузі теорії твердого тіла, оптики, магнетизму, фізики низьких температур, зокрема макроскопічних квантових явищ та криокристалів.

В.М. Локтєв

Першим завідувачем кафедри загальної та експериментальної фізики став професор В.П.Черкашин, фахівець у галузі фізичної оптики напівпровідникових матеріалів. З 1996 р. кафедру очолює член-кореспондент АПН України Ю.І.Горобець, директор Інституту магнетизму НАН

України та МОН України, фахівець у галузі фізики магнетизму і магнітних матеріалів, надпровідності і фізики твердого тіла, а також екологічних проблем наслідків Чорнобильської аварії.

У 1982 р. першим завідувачем кафедри загальної фізики та фізики твердого тіла (ЗФ та ФТТ) став М.В.Білоус. У 2002–2013 рр. кафедру очолювала доктор технічних наук, професор Л.П.Гермаш (1948–

2013), випускниця Одеської політехніки. Разом з В.Г.Бар'яхтаром і В.В.Ваніним вона створювала фізико-математичний факультет КПІ, працювала заступником декана цього факультету.

У 2014–2017 рр. кафедру ЗФ та ФТТ очолював доктор фізико-математичних наук, професор В.М.Горшков з досвідом роботи в університетах та наукових лабораторіях Англії і США. Наукові інтереси – комп'ютерне моделювання фізичних процесів (сингулярна оптика, плазмооптика, квантова хімія, спінтроніка, фізика наносистем, нелінійна магнітоелектрогідродинаміка, акустичні метаматеріали).

З 2017 року кафедрою ЗФ та ФТТ завідує доктор технічних наук, професор В.Й.Котовський, з 2012 по 2017 рр. – заступник проректора нашого університету з наукової роботи, лауреат Премії Кабінету Міністрів України 2015 р. за розроблення та впровадження сенсорних контрольно-інформаційних технологій, переможець Всеукраїнського фестивалю інноваційних проектів "Sikorsky Challenge 2014" за роз-

робку металокерамічних рентгєнівських трубок нового покоління на основі нанокompозитних матеріалів для технічної та медичної діагностики. Наукові інтереси – використання інфрачервоної термографії в наукових дослідженнях (технічна та медична діагностика, дослідження біологічних об'єктів за допомогою неінвазивних технологій).

Кафедра ЗФ та ФТТ проводить спільні дослідження з інститутами НАН України. Згідно з договорами про співпрацю з Center of Advanced Material Processing (CAMP – Clarkson University, NY, USA) – KPI і Los Alamos National Laboratory (LANL), NM, USA – KPI студенти фізмату мають можливість продовжувати освіту і проходити стажування в цих наукових центрах.

Кафедра ЗФ та ФТТ є випусковою. Вона готує фізиків-дослідників за спеціальністю 104 – фізика та астрономія. Спеціалізація – комп'ютерне моделювання фізичних процесів. Випускники кафедри працюють як у науковій сфері – в дослідних інститутах і центрах України, Європи, США, так і в бізнесі – в різних високотехнологічних інноваційних компаніях. Вони займаються такими пріоритетними напрямками, як, наприклад, авіаційні і космічні системи, наноматеріали, інформаційно-телекомунікаційні системи, безпека тощо.

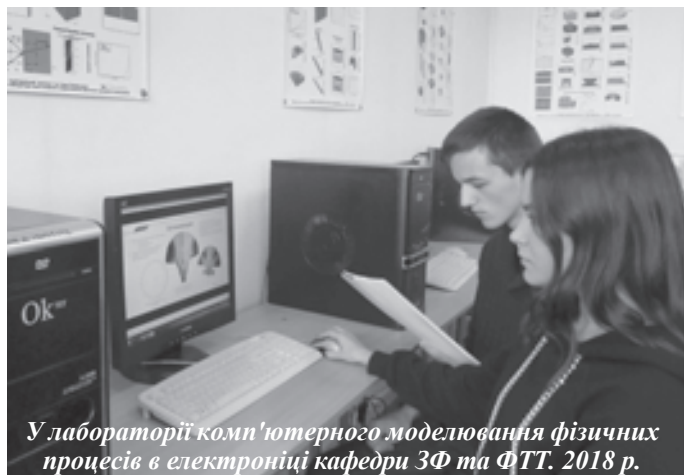
Ольга Пугач

В. М. Горшков

В.Й. Котовський

У лабораторії комп'ютерного моделювання фізичних процесів в електроніці кафедри ЗФ та ФТТ. 2018 р.

Сергій Георгійович Бунін

Із глибоким сумом повідомляємо, що 9 жовтня 2018 року на 82-му році життя пішов у вічність д.т.н. Сергій Георгійович Бунін – чудова людина, наш близький і дорогий товариш, колега.

Випускник Київської політехніки (1966 р.), він пройшов шлях від студента до професора, лауреата премії НАН України (2000 р.) та Державної премії (2004 р.), члена спеціалізованих наукових рад; чемпіона світу, Європи, багаторазового чемпіона СРСР з радіоспорту. Протягом багатьох років очолював кафедру телекомунікаційних систем ІТС, виховуючи фахівців у галузі телекомунікацій та зв'язку. Його науковим досягненням і відкриттям аплодували провідні університети світу, а славне ім'я як радіоаматора відоме в найвіддаленіших кутках планети. Його вітали у міжнародному радіоаматорсько-

му ефірі президенти та державні діячі, вчені, відомі спортсмени, мандрівники та колеги, які потім ставали добрими друзями.

Для багатьох із нас він був Учителем, наставником. Скромний і привітний, різнобічно освічений, романтичний, товариський, надійний друг. З ним було цікаво, тепло й затишно. За своїм характером і життєвим кредо С.Г.Бунін завжди був максималістом і лідером, творцем і новатором, вченим, знаним у світі. Завжди мав власну оригінальну точку зору, енциклопедичні знання та тверді переконання.

Усі свої роки, наповнені творчим пошуком, іноді поразками, та

частіше – успіхами, він прожив буквально на одному диханні: невтомна праця в ім'я високої мети. Усього досягав талантом, працьовитістю, світлим розумом і золотими руками. Він залишив вагомий творчий доробок – мудрі книги та визначні наукові розробки.

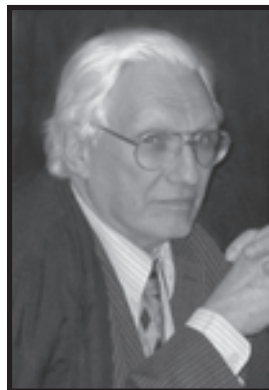
І завжди в його душі не згасала любов і пристрасть до улюбленого Ham Radio. С.Г.Бунін зробив неоціненний внесок у його розвиток, досяг визнання й удостоївся найвищих радіоаматорських нагород. Але найвищими нагородами були для нього палка любов і повага усіх, хто знав його не лише в Україні, а й у багатьох

країнах світу. Радіотехнічний клуб КПІ (UB5KAG) завжди жив у його серці – до останнього подиху, до останньої зустрічі з друзями-радіоаматорами.

Ми навчалися за його книгами, і завдяки авторитету, мудрим порадам та невтомній творчій енергії Сергія Георгійовича для багатьох із нас радіо стало справою всього життя.

Ми втратили чудову людину, близького друга і товариша. Наші глибокі співчуття сім'ї, рідним, друзям, а також усім радіоаматорам України та світу. Пам'ять про світлу і щиро людину – Сергія Георгійовича Буніна – назавжди залишиться в наших серцях.

Від імені друзів, колег та всіх радіоаматорів України – Микола Сергієнко (UX0UN), керівник радіотехнічного клубу "Політехнік" UT7UZA, м. Київ.

Презентація болідів "Формула Студент КПІ"

Команда "Формула Студент КПІ" – 2018

Чотири роки тому було створено команду "Формула Студент КПІ", члени якої під керівництвом зав. кафедри інтегрованих технологій машинобудування ММІ д.т.н., проф. Віталія Пасічника виготовляють перегонні автомобілі і беруть участь у міжнародних змаганнях Formula SAE. У цьому році команда "Формула Студент КПІ" побудувала четверту машину і побувала з нею на змаганнях у нідерландському місті Ассен (див. "КПІ" від 11 жовтня 2018 р.).

18 жовтня 2018 р. команда завершила сезон, влаштувавши презентацію своїх автомобілів – цього річного і першого, виготовленого у 2015 р., на майданчику поблизу входу до Центру інноваційного підприємництва КПІ ім. Ігоря Сікорського-

го. Віталій Пасічник представив глядачам членів команди і спонсорів, коротко розповів про суть проекту Formula SAE, про основні етапи роботи над проектом, звернув увагу на те, наскільки автомобіль, виготовлений у 2018 р., є досконалішим за автомобіль 2015 року. На завершення розповіді він наголосив на тому, що головна мета проекту – підготовка справжніх інженерів, які вміють проектувати, виготовляти і організовувати виробництво.

Потім виступили капітан команди Василь Кутуза і учасник команди В'ячеслав Рибка, які розповіли про свої

враження від роботи над машиною і поїздки на міжнародні змагання.

Після того як усі охочі змогли сфотографуватися біля машин, глядачі перейшли на вулицю Політехнічну, куди переїхали автомобілі. Там Станіслав Петін і Михайло Ковальов продемонстрували їзду по прямій, "вісімкою", "змійкою". Після демонстрації навколо автомобілів зібралися ті, хто хотів дізнатися про них докладніше. Члени команди близько години охоче відповідали на різноманітні запитання.

Незабаром частково оновлений склад команди "Формула Студент КПІ" розпочне новий сезон, а поки що бажаючі можуть спробувати долучитися до проекту (див.: <http://formula.kpi.ua/>).

Инф. "КПІ"

Кубок посла Франції з регбі

КПІ ім. Ігоря Сікорського має тісні партнерські відносини з закладами вищої освіти Франції та з Посольством Республіки Франція в Україні. От і на VI Міжнародний турнір "Кубок посла Франції в Україні з регбі", який відбувся 13–14 жовтня, були запрошені і юні регбісти нашого "Політехніка". У рівній, а від того ще запеклішій, боротьбі, участь у якій взяли 27 команд, політехніки посіли третє призове місце та отримали почесний Кубок. А усі гравці команди та тренери були нагороджені грамотами та бронзовими медалями.

Співробітники Посольства Франції в Україні також визначили кращих гравців турніру. Серед них був і регбіст нашої команди Максим Авраменко. Він одержав диплом, ексклюзивну медаль і цінний подарунок.

КПІ ім. Ігоря Сікорського продовжує готувати найкращих висококваліфікованих науковців та інженерів. Але й про спорт тут ніколи не забували. І регбі вже понад 55 років є однією з його спортивних візитівок.

Анатолій Козенко,
директор регбі-клубу "Політехнік"

Учасники змагань

«КІЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІК»

газета Національного технічного університету України
«Кіївський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»
<http://www.kpi.ua/kp>

✉ 03056, Київ-56
проспект Перемоги, 37
корпус № 1, кімната № 221
✉ gazeta@kpi.ua
гол. ред. 204-85-95; ред. 204-99-29

Головний редактор
В.В. ЯНКОВИЙ

Провідні редактори
В.М. ІГНАТОВИЧ
Н.Є. ЛІБЕРТ

Додрукарська підготовка матеріалів
О.В. НЕСТЕРЕНКО

Начальник відділу зв'язків зі ЗМІ
Д.Л. СТЕФАНОВИЧ

Дизайн та комп'ютерна верстка

І.Й. БАКУН
Л.М. КОТОВСЬКА

Коректор
О.А. КІЛІХЕВИЧ

Регістраційне свідоцтво Кі-130
від 21. 11. 1995 р.

Друкарня КПІ ім. Ігоря Сікорського,
видавництво «Політехніка»,
м. Київ, вул. Політехнічна, 14,
корп. 15
Тираж 500

Відповідальність за достовірність інформації несуть автори.
Позиція редакції не завжди збігається з авторською.